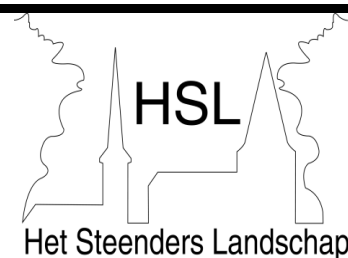


# Nieuwsbrief

mei 2020



[www.hetsteenderslandschap.nl](http://www.hetsteenderslandschap.nl)

[info@hetsteenderslandschap.nl](mailto:info@hetsteenderslandschap.nl)

*De vereniging Het Steenders Landschap (HSL) is in juni 2004 opgericht met als doel het onderhouden en verbeteren van het landschap in het gebied van de voormalige gemeente Steenderen: Steenderen, Bronkhorst, Baak, Toldijk, Rha en Olburgen.*

*De vereniging heeft thans 215 leden.*

*Met deze Nieuwsbrief informeert het bestuur de leden periodiek over de activiteiten die door en namens HSL zijn en worden uitgevoerd.*

## Vrijwilligersavond 2020 gaat NIET door

Het is een jaarlijks hoogtepunt: onze vrijwilligersavond in juni, waarop we met een drankje en de BBQ van Stef bijen napraten over het voorbije werkseizoen. Dit jaar was deze avond gepland op woensdag 17 juni a.s. Maar vanwege de corona-situatie heeft het Bestuur moeten beslissen dat deze avond **dit jaar NIET doorgaat**. Naast de strikte overheidsregels is voor het Bestuur ook een belangrijke overweging dat veel van onze actieve leden behoren tot de zogenaamde "kwetsbare groep": wij willen graag dat jullie gezond blijven!

- Wie een alternatief voorstel heeft voor een "vrijwilligers-dankmoment" stuurt dat aan het Bestuur, via [info@hetsteenderslandschap.nl](mailto:info@hetsteenderslandschap.nl)



## Zomerwerkavond gaat WEL door

De zomerwerkavond op woensdag 15 juli a.s. gaat in principe wel door. Bij zo'n werkavond moet het lukken om met onderling gepaste afstand toch samen aan het werk te gaan. Er is snoeiwerk te doen aan de heggen langs de drie boomgaarden die HSL beheert (Addink, Linzell en Massink) en opruimwerk in het Plantenbos. Begin juli krijgen de leden per email een uitnodiging. Oom het aantal werkers vanwege de corona-situatie te beperken is het dit keer nodig om te werken met aanmelding: u wordt dan gevraagd om u per email aan te melden.

## HSL verwelkomde 200<sup>e</sup> lid!

Onze vereniging Het Steenders Landschap krijgt steeds meer leden. Begin 2020 hebben we ons 200<sup>e</sup> lid verwelkomd. Zij kreeg van HSL een appelboom als welkomstcadeau. Samen met twee bestuursleden heeft ons 200<sup>e</sup> lid die boom meteen enthousiast geplant in haar voortuin aan de straat, dus voor iedereen te bezichtigen. De groei is doorgedaan: medio mei heeft HSL inmiddels al 215 leden.



## **Plaatsing tegel uitgesteld**

De vrijwilligers van HSL kregen in december 2019 van de gemeente Bronckhorst een tegel met de "duurzame ster" (zie in de Nieuwsbrief van februari 2020). Het Bestuur was van plan om deze tegel op de vrijwilligersavond gezamenlijk te plaatsen in de Markt van Steenderen. Nu de vrijwilligersavond niet doorgaat stellen we ook de plaatsing van de tegel uit tot een nader te bepalen moment.

## **Werkdagen**

Sinds de vorige Nieuwsbrief (februari 2020) hebben onze vrijwilligers flink wat werk verricht tijdens de werkdagen:

- opruimen van de takken die afgelopen winter door de HoogStamLeu waren gesnoeid in de drie boomgaarden; bomen planten in het Plantenbos (werkdag 14 maart 2020);
- inzaaien van 27.270 m2 kruidenrijke akkerranden (zaaidag 18 april 2020); zie ook verderop in deze Nieuwsbrief.

Van al deze werkdagen kunt u een kort verslag lezen op onze website; daar staan ook de foto's die van het vele noeste werk en de vele gezellige momenten zijn gemaakt. Kijk op: <http://www.hetsteenderslandschap.nl/werkdagen/>

Alle HSL-leden krijgen een week tevoren per email een uitnodiging voor de werkdag. Op woensdag 15 juli a.s. hebben we een zomerwerkavond:

- **kom eens meedoen en de sfeer proeven! Ontdek of dit gezamenlijke werk misschien ook u goed bevalt!**

## **Akker "de Kriegerieje" ingezaaid**

De akker "de Kriegerieje" bij Bronckhorst, die door HSL gepacht wordt, is begin april jl. weer ingezaaid. Dat is gebeurd conform het advies van Smeding Advies, dat is beschreven in onze Nieuwsbrief van februari 2020. Loonwerkbedrijf "De Covik" heeft eerst het oude gewas verwijderd door het te klepelen. Daarna heeft ons lid Gerard Huetink de hele akker geploegd en vervolgens heeft De Covik de akker ingezaaid met:

- de 3 randen (beide lange zijden en achterzijde) zijn ingezaaid met kruidenrijk graszaad over een breedte van 12 meter;
- de rand aan de zijde van Bronckhorst is ingezaaid met 15 m breed bloemrijke kruiden (zaadmengsel "bloeiend bedrijf");
- het middengebied is ingezaaid met zomergerst, gemengd met een beetje bloemenzaad voor extra kleur.



Het werk door "De Covik" en door Gerard Huetink is gratis gedaan, en het zaad is gratis beschikbaar gesteld door de gemeente Bronckhorst. Allen bedankt daarvoor!

## **VANUIT DE HSL-WERKGROEPEN**

### **Wergroep HoogStamLeu**

[coördinator: Fonne Beuseker]

Deze werkgroep verzorgt sinds vele jaren het onderhoud van circa 260 hoogstambomen in de drie boomgaarden, die HSL in beheer heeft. Dat zijn:

- de boomgaard van Linzell aan de Molenkolkweg
- de boomgaard van Massink, achter de huizen aan de andere zijde van de Molenkolkweg

- de boomgaard van Addink aan de Wehmestraat hoek Paardestraat. De HoogStamLeu doen leuk en noodzakelijk snoeiwerk, want: "snoeien doet groeien", en dat moet goed begeleid worden. De HoogStamLeu snoeien in het winterseizoen wat loopt van half november tot eind februari, op zaterdag en soms ook op een doordeweekse dag.
- **Wie komend jaar wil meewerken met deze Leu meldt zich aan bij de coördinator of via [info@hetsteenderslandschap.nl](mailto:info@hetsteenderslandschap.nl)**

## Werkgroep Steenuilen

[coördinator: Philip van Dijk]

Na 1 mei zijn de werkgroepleden weer nestkasten gaan controleren. Ondanks de warme winter gaan de steenuilen gemiddeld niet eerder leggen. Vanwege de coronacrisis kunnen niet alle werkgroepleden op pad gaan. Daarom controleren we enkele kasten dit jaar niet. De uilen redden zich ook best een jaar zonder onze hulp. De enige consequentie is vooralsnog dat er wellicht wat minder uilen geringd gaan worden. Degenen die wel op pad gaan nemen gepaste maatregelen door afstand van elkaar te houden, handschoenen en mondkapjes te dragen en apart van elkaar te reizen.



Bij de 1e controle na 1 mei kijken we welke kasten bezet zijn, zodat we weten welke kasten we een paar weken later weer moeten bezoeken om te kijken of er jongen uit het ei zijn gekomen. Als de jongen tussen de twee en drie weken oud zijn ringen we ze, waarbij we ze meteen ook wegen en opmeten. Uit het gewicht en de lengte kunnen we de exacte leeftijd berekenen en de conditie vaststellen. Als de jongen rond de vier à vijf weken oud zijn controleren we nog eenmaal of ze daadwerkelijk uitgevlogen zijn.

De bezetting in de getelde kasten lijkt dit jaar op het eerste gezicht redelijk gelijk te zijn aan vorig jaar. Ook zijn in de eerste gezonde nesten de jongen inmiddels geringd. Tot 23 mei heeft Marc, onze gediplomeerde ringer, al circa 50 jonge steenuiltjes geringd.

Helaas hebben we ook alweer nestkasten aangetroffen die ondanks de beveiliging leeggeroofd zijn door marters of andere rovers. Ook als de jongen uitvliegen zijn ze kwetsbaar.

**Het is daarom in de periode dat de jongen uitvliegen belangrijk om onder het nest wat oude dakpannen, takken, 'n pallet neer te leggen waar de jonkies onder weg kunnen kruipen. Ook is het verstandig om drinkbakken op het erf te voorzien van ondiepe plekken, gaas of jute, zodat de jonge uiltjes er weer uit kunnen klimmen.**

**Tenslotte: bind uw kat een belletje om en houd katten binnen in de uitvliegperiode!**

Maar we hebben ook alweer steenuilen aangetroffen in kasten die pas vorig jaar nieuw opgehangen zijn, en in kasten die al jarenlang niet bezet waren. Die weten ze dus echt wel te vinden. Dat is goed nieuws voor kasteigenaren die al jarenlang geen steenuil hebben!

Laten we hopen dat na september de corona-situatie weer enigszins genormaliseerd is zodat we dan wel in alle kasten een schoonmaakronde kunnen doen. Dan kunnen de uilen volgend jaar aan een fris seizoen beginnen.

## Werkgroep Plantenbos

[coördinator: Lucas Kalkers]

Sinds najaar 2019 heeft HSL een nieuwe werkgroep: de werkgroep Plantenbos. Deze werkgroep heeft zich ten doel gesteld om voorstellen te maken om het Plantenbos te revitaliseren, en om er een aantal functies in te creëren die horen in een dorpsbos, zoals bijvoorbeeld kinderspeelplekken en een rolstoeltoegankelijk wandelpad.

De werkgroep heeft hiervoor een voorstel gemaakt. Het voornemen was om over het plan in overleg te gaan met andere Steenderense Verenigingen om samen een zo breed mogelijk draagvlak te krijgen voor de aanpak en invulling van dit dorpsbos. Ook een overlegavond met belangstellende gebruikers van het bos staat in de planning.

Helaas moest de werkgroep vanwege de corona-maatregelen deze activiteiten opschorten; thans valt nog niet te voorzien wanneer dit weer kan starten.

## Werkgroep Akkerranden

[coördinator Frank van Heijst]

Deze werkgroep is medio 2018 gestart met als doel zoveel mogelijk akkerranden ingezaaid te krijgen met akkerbloemen. Daarvan profiteren o.a. insecten, vogels en patrijzen. In 2019 hebben wij als HSL ervoor gezorgd dat iedereen kon genieten van circa 12.600 m<sup>2</sup> bloeiende akkerranden. Bij enkele akkerranden is een bord geplaatst met uitleg.



De Werkgroep heeft dit jaar veel meer, namelijk 23 grondeigenaren bereid gevonden om op hun gronden bloemrijke akkerranden te laten inzaaien door HSL. Onze vrijwilligers hebben op zaterdag 18 april jl. totaal 27.270 m<sup>2</sup> ingezaaid; dat is ruim tweemaal zoveel als vorig seizoen.

In de dagen ervoor was al veel werk gedaan door Wilfried Berendsen van de Agrarische Natuurvereniging 't Onderholt. In opdracht van HSL heeft hij de oude bloemenranden van vorig jaar verwijderd met een klepelmachine, en vervolgens alle in te zaaien gronden bewerkt met een freesmachine.

Naar aanleiding van leerpunten uit vorig jaar, en in verband met de corona-maatregelen hebben we dit jaar het zaaiwerk gedaan met kleine teams. Vier teams van telkens 1 ervaren zaaier en 2 harkers deden ieder ongeveer een kwart van het totale werk.



Helaas is het sinds de zaaidag erg droog gebleven, dus het is nog onzeker hoe goed de bloemenranden het dit jaar gaan doen.

Het zaad - bijna 60 kg - is gratis beschikbaar gesteld door de gemeente Bronckhorst. Het is een zogenaamd "patrijzenmengsel", dat naast diverse bloemen vooral bestaat uit granen: 70 % haver, zomergerst, zomertarwe en boekweit. Dat wordt dus ook dit jaar weer smullen voor de patrijzen, muizen en menig ander dier.

Net als vorig jaar sluit HSL met alle grondeigenaren een overeenkomst over het beheer van hun akkerrand; belangrijkste element is dat het gewas de hele winter (tot 1 maart) moet blijven staan als schuilgelegenheid voor de dieren.

## **Werkgroep klussen**

[coördinatoren: Frans Peelen en Harry Sesink]

De gemeente Bronckhorst heeft in het kader van het project "Dorp en Rand" twee bankjes met onderplaat beschikbaar gesteld voor plaatsing in het Plantenbos. Drie leden van de werkgroep klussen hebben deze banken onlangs in het bos geplaatst. Geniet ervan en erop – op gepaste onderlinge afstand!



## **HSL-akker en HSL-wei bij Bronckhorst**

[coördinator: Harry Sesink]

Sinds 2017 pacht HSL de akker "Kriegerieje" aan de kop van de Boterstraat in Bronckhorst, en sinds 2019 ook de aangrenzende weide "'t Haagje".

Over het beheer van de akker schreven we eerder in deze Nieuwsbrief.

De weide beheren we extensief en er wordt niet bemest, zodat de natuurlijke bloemen en kruiden zich kunnen ontwikkelen. Zomer 2019 hebben we wat zaden van de *ratelaar* tussen het pas gemaaid gras uitgezaaid. De ratelaar remt de grasgroei en geeft een extra impuls aan de kruidenontwikkeling. Helaas zien we dit jaar (tot nu toe) nog geen ratelaar opkomen.

## **Cursussen voor vrijwilligers**

De Stichting Landschapsbeheer Gelderland (SLG) biedt een groot aantal cursussen aan voor Gelderse vrijwilligers die actief zijn in het landschapsbeheer en landschapontwikkeling. HSL-leden die hierin geïnteresseerd zijn kijken op de website van SLG via: <https://landschapsbeheergelderland.nl/met-vrijwilligers/cursusaanbod/>

## **Bestuur**

Het bestuur organiseert de activiteiten van de vereniging en ontwikkelt daarnaast initiatieven om het landschap rondom Steenderen te verbeteren.

Het bestuur overlegt onder andere met de gemeente Bronckhorst - bv. in het kader van het project Dorp en Rand, zie eerder in deze Nieuwsbrief - en met Staatsbosbeheer. In juni overlegt het Bestuur met wethouder Buunk van Bronckhorst over de toekomst van

het Plantenbos.

**Noteer deze data alvast in uw agenda:**

De komende werkdagen:

- woensdagavond 15-07-2020, 19.30 u zomerwerkavond
- **ONDER VOORBEHOUD:**  
dinsdag 13 oktober a.s., 20.00 u: Algemene Leden Vergadering
- zaterdag 7 november 2020 werkdag, van 8.45 tot 13.00 uur

Wij hopen u bij één of meerdere werkdagen te mogen begroeten.

➤ **Ook HSL-leden die tot nu toe niet aan de werkdagen meededen worden van harte uitgenodigd om dat eens 'n keer te komen proberen.**

Meer informatie?

Natuur- en Landschapsvereniging 'Het Steenders Landschap'.

Secretaris: Frank van Heijst; email: [info@hetsteenderslandschap.nl](mailto:info@hetsteenderslandschap.nl);

[www.hetsteenderslandschap.nl](http://www.hetsteenderslandschap.nl)

Samenstelling Nieuwsbrief: Frank van Heijst